

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av jaktlagen

1996-97

1995-96

nr 1

NU nr 2

FR nr 24

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Utskottet har efter omröstning (6-3) beslutat omfatta näringsutskottets förslag. Beslutet har biträttats av ordföranden Häggblom samt ledamöterna Ronald Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 9 december 1996 inbegärt stora utskottets yttrande i ärendet.

Utskottet har hört pensionerade jaktvårdskonsulenten Jens Harberg.

Reservationer har fogats till betänkandet av dels viceordföranden Sjöstrand samt ledamöterna Lisbeth Eriksson och Sjölund gemensamt och dels ledamoten Sundback.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Häggblom, vice ordföranden Sjöstrand samt ledamöterna Ronald Boman, Lisbeth Eriksson, Holmberg, Mattsson, Pehrsson, Sirén, Sjölund och Sundback.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i enlighet med näringsutskottets förslag.

Mariehamn den 13 januari 1997

Ordförande

Bert Häggblom

Sekreterare

Pehr Karlström

RESERVATION

Enligt undertecknades uppfattning har utskottets majoritet inte tillräckligt seriöst analyserat stadgandena om rättsskyddet i lagframställningen i den utformning det fått i näringsutskottets betänkande.

Enligt RF 16 § (FFS 969/95) har var och en rätt att på ett tillbörligt sätt utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan behörig myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt lagskipningsorgan.

Vi vill här anföra en analys av situationen mot bakgrunden av Högsta domstolens utlåtande 19.12.1996 nr 5021 rörande lagstiftning om medelbar förvaltning i landskapslagen om ändring av idrottslagen för landskapet Åland.

Allmän motivering

Enligt 3 § 2 mom. självstyrelselagen ankommer landskapets allmänna styrelse och förvaltning på landskapsstyrelsen och de myndigheter som lyder under denna. Av detta stadgande har inte ansetts följa att det inte i landskapet vore möjligt att överföra handhavandet av förvaltningsangelägenheter till organisationer som står utanför den egentliga offentliga förvaltningen. Lagstiftningsbehörigheten i fråga om s.k. medelbar förvaltning bör beträffande jaktärenden anses tillkomma landskapet. Även vid utövandet av medelbar förvaltning bör dock den allmänna principen om förvaltningens lagbundenhet, vilken 92 § 1 mom. regeringsformen ger uttryck för, iakttas. (Jfr HD:s utlåtande 19.12.1996 nr 5021 angående landskapslagen om ändring av idrottslagen för landskapet Åland).

Jaktvårdsföreningarna är juridiska personer med självständigt beslutsfattande. Föreningarna har till uppgift att verka för att bevara och förkovra viltstammarna samt för att främja efterlevnaden av jaktlagstiftningen. De kan utse jaktövervakare för att handha tillsynen för jakten. Föreningarna har även befogenhet att förkorta gällande jakttider och freda viss art (12 kap. och 25 § 1 mom. jaktlagen för landskapet Åland). Jaktvårdsföreningarna har därigenom redan tidigare givits offentliga uppgifter.

Utskottet anser att det inte finns hinder att decentralisera beslutsfattandet på föreslaget sätt.

Detaljmotivering

33c § Enligt 25 § 1 mom. självstyrelselagen anförs besvär över beslut som har fattats av myndigheter under landskapsstyrelsen med vissa undantag hos landskapsstyrelsen. Stadgandet är ett undantag från huvudregeln i 35 § att rättskipningen i landskapet ankommer på de domstolar och myndigheter om vilka stadgas i rikslag. Enligt 27 § 23

punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om rättskipning med beaktande av vad som stadgas bl.a. i 25 §.

Den föreslagna besvärsvägen är problematisk ur behörighetssynpunkt, eftersom jaktvårdsföreningarna inte är några myndigheter under landskapsstyrelsen, utan juridiska personer som givits vissa förvaltningsuppgifter.

Såvida besvärsregeln i 25 § 1 mom. självstyrelselagen inte kan följas blir huvudregeln i 35 § tillämplig.

Enligt 19 § 3 mom. självstyrelselagen kan i en landskapslag upptas stadganden av rikslagstiftningsnatur som i sak överensstämmer med motsvarande stadganden i rikslag. För att landskapsstyrelsen skulle kunna vara besvärsmyndighet enligt detta alternativ borde en landskapsstyrelse motsvarande förvaltningsmyndighet vara besvärsmyndighet i riket i motsvarande fall.

Enligt 90 § rikets jaktlag anförs besvär över jaktvårdsföreningens beslut hos landsbygdsnäringsnämnden. Landskapsstyrelsen motsvarar inte som myndighet denna besvärsnämnd. Förslaget överensstämmer därför inte i sak med motsvarande stadgande i rikslag.

Utskottet anser att stadgandet i 25 § 1 mom. självstyrelselagen rimligen bör kunna tolkas så extensivt att i begreppet myndigheter under landskapsstyrelsen äver inbegrips organisationer som står utanför den egentliga offentliga förvaltningen då handhavandet av förvaltningsangelägenhet överförs till dessa. Utskottet omfattar på grund härav näringsutskottets förslag.

33d § Utskottet anser att jävsbestämmelserna i 16 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse, vilka gäller medlem av landskapsstyrelse, inte lämpligen kan tillämpas på medlemmarna i jaktvårdsföreningarnas styrelser. Förslaget härom föreslås därför utgå.

Oberoende av detta skall medlemmarna i jaktvårdsföreningarnas styrelser följa den allmänna förvaltningsrättsliga objektivitetsprincipen så att förtroendet för deras opartiskhet vid beslutsfattandet inte rubbas. Subjektiva syften eller övriga osakliga aspekter får således inte påverka handlandet i styrelserna.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår vi att 33d § utgår ur lagframställningen.

Förslag till hemställan

I och med att jaktvårdsföreningarna tilldelas och åläggs nya och utvidgade uppgifter

borde föreningarna ges en fastare juridisk status. Såsom konstateras i reservationen är jaktvårdsföreningarna idag inte några myndigheter underställda landskapsstyrelsen, utan juridiska personer som givits vissa förvaltningsuppgifter. Jaktvårdsföreningarnas interna förhållanden regleras i deras stadgar. Jaktvårdsföreningarnas juridiska status är emellertid oklar. Jaktlagens 12 kap. innehåller bestämmelser om jaktvårdsföreningarna men definierar inte deras juridiska status.

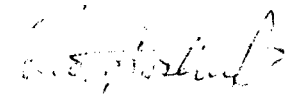
Just genom att jaktvårdsföreningarna alltmer påförs uppgifter som har karaktären av myndighetsutövning borde deras juridiska status preciseras och definieras i lagstiftningen. Därför föreslår vi att lagtinget godkänner följande hemställan:

Lagtinget hemställer om att landskapsstyrelsen föreslår ändring av 12 kap. jaktlagen som närmare definierar jaktvårdsföreningarnas juridiska status och kompletterar lagen med därav följande stadganden.

Mariehamn den 14 januari 1997

Folke Sjölund

Lisbeth Eriksson

Leo Sjöstrand

RESERVATION

Undertecknad föreslår att lagförslaget förkastas och önskar att landskapsstyrelsen omgående uppgör ett nytt förslag som klargör den lagliga grunden för ansvarsfördelningen mellan landskapsstyrelsen och jaktvårdsföreningarna.

Näringsutskottet skriver i sitt betänkande " .. att jaktvårdsföreningarna är att betrakta som sådana offentlighetsrättsliga föreningar som underlyder landskapsstyrelsen" och likställer därmed jaktvårdsföreningarna med den ställning som landskapets myndigheter har.

Detta förefaller orimligt om man ser till jaktlagens 12 kapitel vars rubrik har följande lydelse: "Jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar". I § 57 ingår närmare bestämmelser om den formella skillnaden mellan jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar. Den formellt britsfälliga grunden för jaktvårdsföreningar gör det svårt att se att förutsättningar finns för att till dem delegera myndighetsutövning.

Eftersom jag inte finner att det finns godtagbara lagliga grunder för att överföra förvaltningsangelägenheter av det slag som föreslås i föreliggande lagförslag på jaktvårdsföreningarna anser jag att lagtinget överskrider sin behörighet i fråga om rättsskipningen såsom den regleras i självstyrelselagen.

Mariehamn den 14 januari 1997

Balsbro Sundbäck

